

V.O.B.o.W.

nr. 118
juni-juli-augustus 2023

Roeselare 1 – P409155

WEST-VLAAMSE ARCHEOKRANT

West-Vlaamse Archeokrant: Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 31,
afgiftekantoor Roeselare 1 – P409155

Uitgever: V.O.B.o.W. vzw

Ondernemingsnummer: 414135857

Maatschappelijke zetel: Blinde-Rodenbachstraat 19 D - 8800 Rumbeke (Roeselare)

ZILVER IN AVELGEMSE GROND - ERFGOEDDAG

Hendrik Hameeuw

Zilver is geen natuurlijk grondstof die in de Vlaamse ondergrond voorkomt. Tenzij natuurlijk een paar duizend jaar geleden iemand zilvermunten onder de grond heeft verstopt en ze nooit meer is komen ophalen. Wanneer dan anno 2022 een metaaldetector over de munten zweeft dan zegt deze BIEP-BIEP, BIEP-BIEP en de gebruiker van de detector: HOERA! En zo gebeurde het dus onlangs te Avelgem. 26 zilveren munten uit de Romeinse periode zagen er na vele eeuwen terug het daglicht. Intussen zijn ze gereinigd en één voor één geïdentificeerd. Ze beelden Romeinse keizers, keizerinnen, goden, en ook dieren af. Samen vormen ze een unieke zilverschat! De vinder liet het toe ze tijdens de Erfgoeddag 2022 (23 april) voor één dag in het RAMS te Waarmaarde (Avelgem) te laten tentoonstellen.

Speciaal voor de gelegenheid werd een toonkast gemaakt die de munten in hun volle glorie kon exposeren. En, dat dit uiteraard ook op een veilige manier kon, dus achter glas. Een bestaande kast werd daarvoor omgetoverd met dank aan Wim De Sutter (schilderen) en Roland Cuypers (transport)!

Robbe Michels bij zijn 40 zilveren Romeinse munten zoals opgesteld voor Erfgoeddag 2023 te RAMS.

Op de ochtend van de Erfgoeddag kwam Robbe Michels (metaaldetectorist en vinder van de schat) meteen met een verrassing: de zilverschat bestond intussen niet langer uit 26 maar uit een 40-tal stuks. Na zijn ontdekking in de velden rond Avelgem in de lente van 2022, was hij intussen namelijk teruggekeerd naar exact dezelfde plaats. En bij verschillende nieuwe pogingen vond hij er nog prompt 16 bij! Zijn ontdekkingen kregen intussen ook de verwachte aandacht. Ongeveer iedereen in Avelgem en omstreken weet intussen van zijn vondst. En dus zakten

ook een 70-tal geïnteresseerden naar het RAMS af om de stukken nu ook in het echt te bewonderen.

Van de initiële batch dat Robbe vond zijn alle stukken reeds geïdentificeerd. Ze maakten reeds deel uit van het jaaroverzicht Zuid-West-Vlaamse opgravingen 2022 van Philippe Despriet (Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 110, p. 4-6). Hij dateerde de stukken tussen 193 en 254 n. Chr., en telde 12 verschillende Romeinse keizers. Iconografisch worden op de twee zijden standaard aan de ene kant de in profiel georiënteerde buste van een keizer afgebeeld en op de andere zijde een godheid. Deze munten hadden dan ook (zoals ook elders doorheen de geschiedenis dat het geval was en is) propaganda doeleinden, het gezag van de keizer etaleren en zijn macht linken met deze van de goden. En munten dienden dit doel in het bijzonder, ze worden geproduceerd bij miljoenen en geraken verspreid over het ganse rijk en zelfs daarbuiten. Van deze standaard wordt ook afgeweken, ook hier weer om de keizer en zijn familie te linken met belangrijke aspecten uit de Romeinse samenleving en cultuur. Zo treffen we op de kopzijde ook enkele malen een vrouwelijk familielid van de toen heersende keizer aan en op de keerzijde een wandelende leeuw (dieren was het algemene thema van Erfgoeddag 2023), een ruiter op paard, en zelfs éénmaal de zogende wolvin met eronder Romelus en Remus.

Munt van Keizer Philippus I (Philippus de Arabier) 244-249 met op de keerzijde de zogende wolvin met Romelus en Remus, een verwijzing naar de stichting van Rome.

De munten zijn zo goed als allen in uitstekende staat, niet verwonderlijk daar ze een zilverlegering zijn (weinig corrosie). Toch is dat niet het geval bij alle exemplaren, en dat is dus hoofdzakelijk te danken aan de onzuiverheid van de zilverlegering. In één geval zijn er nog drie munten die aan elkaar zijn blijven klitten. Daar ze moeilijk van elkaar los te maken zijn zonder geavanceerde conservatie-technieken, blijven deze dan ook voorlopig samen.

De vondsten van zoveel munten samen (=muntschat) is uitzonderlijk, maar geen unicum. Archeologen en metaaldetectoristen vinden uiteraard wel vaak enkelvoudige munten, ook uit de Gallo-Romeinse periode. Tijdens de Erfgoeddag werd dit ook extra onder de aandacht gebracht door naast de 40 zilvermunten van Robbe Michels ook nog

enkele tientallen andere zilveren munten gevonden op verschillende locaties in Zuid-Oost-Vlaanderen te presenteren. Deze waren afkomstig uit de collectie van Wim De Sutter, ook metaaldetectorist.

Keerzijde munt van Keizer Philippus I (Philippus de Arabier) 244-249 met wandelende leeuw.

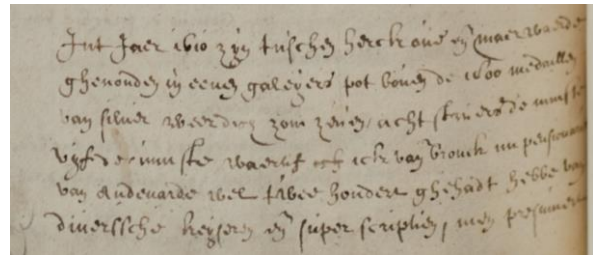
Bezoekers tijdens Erfgoeddag 2023 inspecteren de Gallo-Romeinse munten.

Afbeelding van Julia Soaemias Bassiana (Augusta: 218-220) op de kopzijde.

Ook voor het deel van de Scheldevallei in en rond Avelgem zijn er reeds vondsten uit het verleden van Romeinse munten bekend. Zo verwijst Ph. Despriet naar enkele gemelde vondsten van een muntschat te Pottes en Orroir uit respectievelijk 1806 en 1880. Nu de grootste muntschat uit deze regio wordt vermeld in de 17de eeuwse *Kronijcke van Oudenaarde*. Deze vermeldt in twee

passages eerst een bescheiden vondst van 2 gouden munten, maar vooral een vondst uit 1610 doet even duizelen. Op een plaats beschreven als tussen "tussen Kerkove ende Maerwaerde" wordt daar melding gemaakt van maar liefst 1800 zilveren munten. De vindplaats kan zeer waarschijnlijk gelokaliseerd worden als, of in de onmiddellijke omgeving van, de Romeinse baanpost van de site Kerkhove-Kouter. Volgens dezelfde kroniek zijn deze munten vrij snel na hun ontdekking verspreid en verkocht geraakt.

Passage uit de *Kronijcke van Oudenaarde* met vermelding van de muntschat van 1800 zilvermunten.

